

Міністерству охорони здоров'я України

*Щодо формування системної моделі
довготривалого медсестринського догляду
в системі охорони здоров'я України*

Асоціація міст України, враховуючи звернення органів місцевого самоврядування та результати практичного застосування Порядку реалізації експериментального проекту щодо оплати закладам охорони здоров'я послуги довготривалого медсестринського догляду внутрішньо переміщеним особам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2025 року № 1169 (у редакції з урахуванням змін, внесених постановою Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2025 року № 1792), звертається з пропозиціями щодо подальшого розвитку системи довготривалого медсестринського догляду в Україні.

Запровадження зазначеного експериментального проекту стало важливим кроком у формуванні механізму надання медичної допомоги особам, які через стан здоров'я потребують тривалого медичного нагляду та догляду середнього медичного персоналу. Водночас практика реалізації експериментального проекту свідчить про наявність системної потреби у розвитку довготривалого медсестринського догляду, як окремого напрямку медичної допомоги.

В умовах повномасштабної війни в Україні значно зростає кількість осіб, які через поранення, інвалідність або тяжкі хронічні стани потребують тривалого медичного нагляду та догляду. Така потреба виникає не лише у людей похилого віку, але й у внутрішньо переміщених осіб, цивільних осіб, постраждалих від бойових дій, а також у ветеранів та осіб з інвалідністю внаслідок війни. У зв'язку з цим розвиток системи довготривалого медсестринського догляду є важливим елементом забезпечення безперервності медичної допомоги в умовах воєнного часу та післявоєнного відновлення системи охорони здоров'я.

Водночас у системі охорони здоров'я України наразі відсутній системний механізм надання довготривалого медсестринського догляду. У результаті, пацієнти з тяжкими функціональними обмеженнями, які не потребують інтенсивного лікування, часто, тривалий час, перебувають у лікарнях, що надають гостру медичну допомогу, що призводить до неефективного використання ресурсів системи охорони здоров'я та створює додаткове навантаження на заклади охорони здоров'я.

Послуга довготривалого медсестринського догляду за своєю суттю відрізняється від медичних послуг, що надаються в межах існуючих пакетів Програми медичних гарантій, оскільки спрямована не на лікування гострого стану або медичну реабілітацію, а на тривале забезпечення медичного нагляду та сестринського догляду за пацієнтами зі

стійкими функціональними обмеженнями. У зв'язку з цим доцільним є формування окремого пакету медичних послуг.

Важливо також зазначити, що запровадження системи довготривалого медсестринського догляду не потребує створення нової мережі медичних закладів. Для надання такої послуги може бути використана існуюча інфраструктура системи охорони здоров'я, зокрема лікарні та відділення сестринського догляду, геріатричні відділення, а також інші заклади охорони здоров'я, які можуть бути перепрофільовані для надання відповідної медичної допомоги.

Формування системи довготривалого медсестринського догляду сприятиме більш ефективному використанню ресурсів системи охорони здоров'я, оптимізації використання лікарняних ліжок та забезпеченню безперервності медичної допомоги для пацієнтів, які потребують тривалого медичного нагляду.

Подібні моделі довготривалого медичного догляду (long-term care) широко застосовуються у країнах Європейського Союзу, зокрема у Німеччині, Нідерландах, Швеції та Данії, де система медсестринського догляду є важливою складовою медичної допомоги для осіб з інвалідністю, хронічними захворюваннями або значними функціональними обмеженнями та забезпечує безперервність медичної допомоги після завершення активного лікування або реабілітації.

Формування системи довготривалого медсестринського догляду також має важливе значення у контексті державної політики підтримки ветеранів війни та осіб з інвалідністю внаслідок війни. Унаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації зростає кількість військовослужбовців та цивільних осіб, які після лікування та реабілітації потребують тривалого медичного нагляду і сестринського догляду через стійкі функціональні обмеження.

Реалізація експериментального проєкту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2025 року № 1169, дозволяє отримати практичні результати щодо організації та фінансування послуги довготривалого медсестринського догляду, що може бути використано для формування сталої моделі такої медичної допомоги у системі охорони здоров'я України.

З огляду на викладене, вважаємо доцільним використати результати реалізації експериментального проєкту для формування системної моделі довготривалого медсестринського догляду у системі охорони здоров'я України.

Зокрема, пропонуємо розглянути можливість:

- проведення аналізу результатів реалізації експериментального проєкту щодо оплати закладам охорони здоров'я послуги довготривалого медсестринського догляду внутрішньо переміщених осіб, цивільних осіб, постраждалих від бойових дій, а також у ветеранів та осіб з інвалідністю внаслідок війни;
- визначення оптимальної моделі організації довготривалого медсестринського догляду у системі охорони здоров'я України;
- запровадження у межах Програми медичних гарантій окремого пакету медичних послуг з довготривалого медсестринського догляду, адміністратором якого є Національна служба здоров'я України;
- визначення чітких критеріїв доступу до послуги довготривалого медсестринського догляду на основі медичних показань та функціонального стану пацієнта;

- забезпечення чіткого розмежування такого пакету медичних послуг з іншими пакетами Програми медичних гарантій, зокрема стаціонарною допомогою, медичною реабілітацією та паліативною допомогою;
- використання для надання такої послуги існуючої інфраструктури закладів охорони здоров'я, зокрема лікарень сестринського догляду та відповідних відділень у багатопрофільних лікарнях.

На нашу думку, формування системної моделі довготривалого медсестринського догляду дозволить забезпечити безперервність медичної допомоги для пацієнтів з тяжкими функціональними обмеженнями, оптимізувати використання ресурсів системи охорони здоров'я та сприятиме наближенню української системи медичної допомоги до практик країн Європейського Союзу.

Асоціація міст України готова долучитися до подальшого опрацювання зазначеного питання та надати додаткові пропозиції органів місцевого самоврядування.

З повагою

Виконавчий директор
Асоціації міст України

Олександр СЛОБОЖАН

вик. Щастлива В.С.
044-486-28-83
v.shchastlyva@auc.org.ua

